

Катерина Білокур

У день Великомучениці Катерини, 7 грудня 1900 року, народилася Катерина Білокур. Звичайна дитина у звичайній сім'ї села Богданівці колишнього Пирятинського повіту Полтавської губернії (тепер Яготинського району Київської області).

Безрадісно проходило її дитинство. Сім'я майбутньої художниці була бідною, прядка й веретено правили їй "за розвагу". Ще коли Катерина була малою, хтось подарував їй букваря і невдовзі по ньому здібна дівчинка навчилася читати й писати. Коли час підійшов віддати її до школи, батьки між собою порадилися і вирішили, якщо дитина може сама вчитися, то купімо їй ще один буквар і нехай вона потихеньку продовжує собі навчання. Разом з тим допомагатиме прясти і чоботи будуть цілі.

У дитинстві Катерина нічого не чула про художників і малювання. А вже дівчиною, читаючи багато літератури, спілкуючись з місцевою інтелігенцією, і зокрема з учителем Іваном Григоровичем Калитою, який дозволив їй користуватися бібліотекою, дізнається, як вона говорить, про "чарівне слово – художник".

Нишком від усіх почала Катерина свої перші студійні роботи з вуглем на клаптиках домашнього полотна. Пробує спочатку вступити до художньо-керамічного технікуму у Миргороді, а згодом, у 1928 році, до Київського театрального технікуму. Але їй відмовили через брак освіти.

У 33-річному віці Катерина заявляє своїм батькам, що тепер вона малюватиме не тільки у святкові дні, а й щодня, кожної вільної від роботи години. За науку і вчителя їй стає природа. Вона студіює її, спостерігає зміни, що відбуваються в різні пори року, досліджує будову кожної квіточки, кожної пелюсточки від бутона і до буйного цвітіння.

Перші роботи Катерини Білокур 20-30 років ще мають учнівський характер. Вони виконані на шматочках полотна вугіллям і рослинними фарбами власного виробництва із буряка, бузини, калини, цибулі й різних трав, а також олійними фарбами на фанері.

Друга половина 40-х років – то радісний результативний період у творчості Катерини Білокур. Художниця знаходить свій жанр, поступово опановує техніку живопису й художню майстерність. До цього періоду відноситься її робота "Квіти за тином".

Доля звела художницю з відомою на той час співачкою Оксаною Петрусенко. Почувши у її виконанні пісню "Чи я в лузі не калина була", Білокур намалювала калину, написала листа і вислала все це до співачки. Оксана Петрусенко отримавши листа й малюнок від колгоспної

художниці, звернулася до Полтавського будинку народної творчості, щоб там поцікавилися долею, як на її погляд талановитої художниці.

Невдовзі роботи Катерини Білокур були виставлені в Полтавському будинку народної творчості, а саму художницю нагородили поїздкою до Москви. Катерина писала про це "...в Полтаві сказали, що я художник. Чуєте? Вчені назвали мене художником!"

Художниця невпинно шукаючи і неухильно розвиваючи своєрідні прийоми в техніці малюнка, вдосконалює професійну майстерність. Видатна її картина і найкраща в її доробку – "Цар колос". Не полишала художницю й тема хліборобів. Два роки наполегливої праці принесли їй справжній витвір "Колгоспне поле".

У передостанні роки життя Катерина Білокур створила ряд значних живописних полотен. А тяжка невиліковна хвороба все більше й більше давала про себе знати, забиравала останні сили й енергію художниці. Певно, відчуття наближення неминучого кінця навіяло мінорний лад у картині "Осінь".

Так, це була остання осінь в житті славетної художниці, це був останній її твір і останній подих в її самовідданій творчій діяльності. 9 червня 1961 року художниці не стало. На 61-му році життя в розквіті творчих сил, нескінчених планів і задумів.

Катерині Василівні надане високе звання народного художника України, нагороджено орденом "Знак пошани" та Почесною Грамотою Президії Верховної Ради.

Зрозуміти пристрасне захоплення квітами нам допомагає лист самої художниці: "Мо ви незадовільнені моєю працею, що я малюю лише квіти? Та як же їх не малювати, як вони такі ж красиві! Я й сама як почну малювати яку картину квітів, то й думаю: оце, як що закінчу, тоді вже буду малювати що-небудь із життя людського. Але ж поки закінчу, то в голові заснується цілий ряд картин, та одна від другої чудовіші, та одна від другої красивіші, та все ж і квіти. Оце вам таке. А як прийде весна, та зазеленіють трави, а потім і квіти зацвітуть! Ой Боже мій! Як глянеш кругом, те гарне, а те ще краще, а те ще чудовіше, та начебто аж похиляються до мене, та як не промовляють: "Хто ж нас тоді буде малювати, як ти покинеш?" то я все-все на світі забуду, та й знов малюю квіти. Ой, не гнівайтесь на мене, мої близькій і далекі друзі, що я малюю квіти, бо із квітів картини красиві".

"Квіти і виноград"

"Цар колос"

"Квіти за тином"

Матеріал підготовлений на основі книги "Катерина Білокур очима сучасників"